

Αξίες ανθρώπων, θεών και αγγέλων

A

άνθρωποι

Το κρανίο ενός ανθρώπου είναι ένα ξεκλείδωτο κλουβί. Το μυαλό είναι το καναρίνι μέσα του. Υπάκουο, δεν θέλει να βγει. Η ψυχή, το καναβούρι, που καλεί το καναρίνι έξω. Μόλις βγει, ο άνθρωπος ξαναγεννιέται. Μέσα στην ψυχή, το καναβούρι, υπάρχουν χρυσαφένια κομματάκια, οι αξίες του ανθρώπου· αξιοπρέπεια, ευθύνη, χρέος. Μόλις φάει το καναβούρι αυτό το καναρίνι αποκτά τις αξίες αυτές που βρίσκονται μέσα του. Κι έπειτα τις χρησιμοποιεί είτε για να μεταφέρει γνώση ή κάποιο μήνυμα, είτε απλώς για να γίνει καλύτερος άνθρωπος.

Ο Καζαντζάκης διάλεξε την πρώτη επιλογή. Και πώς διέδωσε το μήνυμά του; Με τη συγγραφή των αριστουργημάτων που είναι τα βιβλία του. Μα μέσα από αυτά δε μιλούσε μόνο εκείνος. Μιλούσαν οι παππουδολαάδες της Κρήτης, οι καλόγεροι του Αγίου Όρους, οι Βουδιστές μοναχοί της Ασίας. Όλοι είχαν διαφορετικό μήνυμα, ίδιες αξίες. Αξιοπρέπεια, ευθύνη, χρέος.

Το μόνο σίγουρο χρέος του ανθρώπου είναι η πνευματική ανάπτυξη. Το πνεύμα γεννιέται σκουλήκι, αν εκπληρώσουμε το χρέος μας πεθαίνει πεταλούδα και ξυπνάει στον παράδεισο άνθρωπος. Αυτό είναι μια πλήρης ζωή. Ένας γέρος της Κρήτης κάποτε είπε στον Καζαντζάκη: «Όταν παρουσιαστείς ομπρός στην πόρτα της Παράδεισος και δεν ανοίξει, μην πιάσει το κρικέλι της πόρτας να χτυπήσεις· ξεκρέμασε από τον ώμο σου το τουφέκι, ρίξε μια τουφεκιά και θα ανοίξει για να καταλάβει πως γυρίζεις από πόλεμο». Τέτοια λόγια δε θα βγουν από στόμα γραμματισμένου και να τα σκεφτόταν δέκα χρόνια.

B

Θεοί

Χριστός, Βούδας, Αλλάχ. Και οι τρεις προφήτες, θεοί. Κουβαλούν ένα κοινό μήνυμα. Καλοσύνη, πίστη, αγάπη. Και οι τρεις έχουν υποστηρικτές σε όλο τον κόσμο. Χιλιάδες από δαύτους. Ο Χριστός και η ζωή του, τα πάθη του, η συγχώρεσή του, δίδαξαν τους ανθρώπους καλοσύνη και αγάπη. Ο Βούδας δίδαξε την απλότητα, τη συγκέντρωση. Ο Αλλάχ δίδαξε αξιοπρέπεια, ευθύνη, κανόνες που όλοι οι πιστοί του πρέπει να ακολουθούν.

Και οι τρεις αυτοί θεοί είχαν ένα χρέος στην ανθρωπότητα. Να διδάξουν τι σημαίνει καλοσύνη, ευγένεια, χρέος. Όλα αυτά τα πιστεύει ο Καζαντζάκης. Την ευθύνη, το

χρέος, την αξιοπρέπεια, την καλοσύνη, την ευγένεια, τη λιτότητα. Είχε γνωρίσει όλους αυτούς τους πολιτισμούς και τους αγάπησε εξίσου.

Έγραψε, μίλησε για αυτούς. Όμως η εκκλησία της πατρίδας του, οι Έλληνες, τ' αδέρφια του τον πολέμησαν αυτόν και την ιδεολογία του. Ποτέ δεν πτοήθηκε, ποτέ δεν σταμάτησε, και έτσι είχε αξιοπρέπεια. Μια αξιοπρέπεια που είχε μέχρι το τέλος της ζωής του.

Γ

άγγελοι

«Πατέρα, πάει η σταφίδα!» «Ναι αλλά εμείς δεν πάμε!». Λόγια του Μιχάλη Καζαντζάκη αυτά. Λόγια που σμίλεψαν τον Καζαντζάκη. Στο νεκροκρέβατό του τα θυμόταν. Η Ελένη του, η αγαπημένη του Ελένη δίπλα του έκλαιγε και παρακαλούσε τον θεό να μην τον πάρει. Τον πήρε. Στις τελευταίες του στιγμές νερό ζητούσε «διψώ» έλεγε όπως κι ο Χριστός πάνω στο σταυρό. Αυτό το κρεβάτι ήταν ο σταυρός του και η Ελένη δίπλα του η Θεοτόκος που θρηνούσε αυτόν και τις αξίες του. Ευθύνη, Χρέος, Αξιοπρέπεια.

Κωνσταντίνος Αντωνακάκης, ΣΤ' 1, 6ο & 44ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου